

Ääsmäe veeavarii põhjuseks peetakse malmtoru lekke

ANDRES TOHVER
andres@harjuelu.ee

19. oktoobril märgati, et Ääsmäe pumbajaama mahutis on kahtlaselt vähe vett. Järgmisel päeval sai mahuti täiesti tühjaks. Vee-ettevõtte Koveki juht Aare Söer peab veelook põhjuseks amortiseerunud malmtoru, kuid täpsed lekkekohta ei ole seni õnnestunud välja selgitada.

Saue valla vee-ettevõtte AS Koveki on torustikku ligikaudu 170 kilomeetrit. Torustikest kolm neljandikku on ehitatud käesoleval sajandil ehk siis kaasaegsetest plastmaterjalidest.

"On veel ka mõningaid kilomeetreid jäänud nõukogudeaegseid malmtorustikke. See praegune veeprobleem Ääsmäel on sellises torustiku osas, mis on ehitatud 1970. aastatel," selgitab Söer.

Survepuu lõhkuse toru?

Ääsmäe veevarustuse malmtorud paiknevad 1,8–2 meetri sügavusel. Sellise toru sisemõõt on 100 millimeetrit, toru kesta paksus 5–6 millimeetrit. "Mingisugune rooste-

kiht on tal väljaspool, mingil määral on ta roostetanud seestpoolt, aga malmtorude katkimine põhjus ei ole roostetamine," arvab Söer.

Ääsmäel on veeavariisid olnud varemgi, näiteks 2011. ja 2018. aastal. Praeguse avarii põhjuseks peab mees torustiku survepuhastamist pesu-õhk-vesi meetodil tänavu 29. ja 30. juulil. "Kui puhastatava torustiku pikkus on juba kilomeetrites, siis on peaaegu kindel, et läheb kuskilt katki," arvab ta.

Miks siis selline survepuhastamine Ääsmäel üldse ette võeti? "Hakkasid tekkima vee puhtusega probleemid. Seda seetõttu tekib torustikku lihtsalt liiga palju ja kui vähegi surve kõigub, tuleb musta vett," selgitab Koveki juht.

Paar kuud enne survepuhastamist loendati Ääsmäel joogivees kolooniate arvu 22 kraadi juures. Kui Harjumaa peetakse milliliitri kohta normaalseks näitajaks kuni mõnikümne ühikuni, siis Ääsmäel oli neid üle kahesaja ehk kümme korda üle normi.

29. ja 30. juulil pesti läbi poolteist kilomeetrit peamiselt Mõisa tee ääres paiknevat malmtorustikku. Torustiku läbipesu teostas Tallinna Vee tütarettevõtte Watercom OÜ.

Leke sai alguse 19. oktoobril, ligikaudu siis, kui Mõisa tee

Aare Söer Ääsmäel Mõisa teel, kus malmtoru täpselt lekkekohta ei ole seni leida õnnestunud.

Fotod Andres Tohver

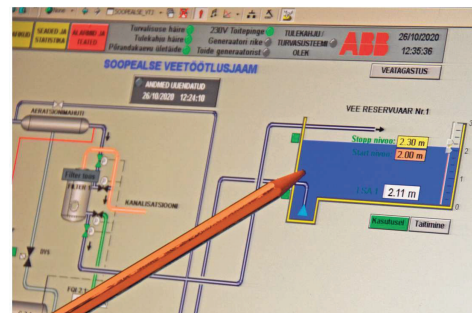
otsas algasid ringristmiku ehitustööd. "Kõige suuremad vanade torude vaenlased on teerullid," väidab Söer.

Mees arvab siiski, et leke pole seotud niivõrd teetööde, kui varasema torustiku survepesuga. "Katkimine võib tulla ka hiljem. Torustiku torkimine on kaasaaitav protsess," ütleb ta.

Parandamisel abi gaasist

Lekkest andis märku Koveki kaugjalgimise süsteem. 19. oktoobri hommikul avastati selle kaudu, et Ääsmäel oli viimase ööpäeva jooksul veekulu olnud ebanormaalselt kõrge.

Ehkki puurkaevust pumbati iga tund 9,1 kuupmeetrit vett juurde, sai Ääsmäe 150-kuupmeetri veemahuti järgmisel

Koveki kaugjalgimise süsteem arvutis.

päeval ehk 20. oktoobril tühjaks. "Kui trass on katki, ei olegi lootust seda vee pumpamisega kompenseerida," selgitab Koveki tegevjuht.

"Me hakkasime lekke otsima. Selle vana torustikuosa probleem on muidugi selles, et üldjuhul on seal sulgarmatuurid täpselt samas seisus, mis torudki. Seal midagi väga kinni keerata ei anna," kurdab Söer.

26. oktoobril paigaldati Ääsmäe torustikule siiski täiendav siiber, et eraldada torustiku toimiv ala, mis varustab 90 protsenti piirkonnast ehk peamiselt eratariibaid.

Ülejäänud torustik, mis varustab eeskätt Ääsmäe tööstusala ja kuhu jääb ka leke, saab praegu vee Karja tänava reservpuurkaevust, et minimaalne veevarustus säiliks. Tööstusala paiknevad ettevõtted nagu Kadarbiku Kõõgivil OÜ, Balsnack Indemanti Holding AS, Infokaitseüsteemid OÜ ja 7Element OÜ.

Ääsmäe hädaks on vett hädasti imav pinnas, mistõttu maapinnale ei pruugi lekke kohale veeloiku tekkida. Et malmtoru parandada, tuleb lekkiv koht eelnevalt paarisaja meetri täpsusega siiski kindlaks teha.

28. oktoobril peatati vee andmine malmtoru tööstusala loigule. Järgnevalt kutsutakse kohale gaasilabor.

"Torustikku lastakse erilist gaasi sisse. Siis otsitakse gaasidetektoritega maapinna kohal, kust see gaas välja ilmub," selgitab Söer.

Probleemiks on see, et vana malmtoru ei ole 100 protsenti hermeetilised. Torude ühenduskohad lasevad läbi ja seetõttu võib gaasi kasutamisel tekkida valehäireid. Gaas ise on inimesele ohtu.

Söer loodab siiski, et 4. novembriks on toru lekkekoht leitud, parandatud ja Ääsmäe veevarustus jälle normaalne. "Me oleme siiani kõikidest avariidest jagu saanud ja ilmselt saame ka sellest," lubab ta.

RAE VALLAVALITSUS TEATAB:

Avatud menetluses Jüri aleviku Aaviku tee 12 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks projekteamistimistingimuste andmise eelnõu avalik väljapanek toimub 30.10–08.11.2020 Rae Vallavalitsuse fuajees ja Rae valla kodulehel. Projekteamistimistingimuste andmise eelnõud puudutavad vastuväide- ja ettepanekute esitamise tähtaeg on 08.11.2020.

Jüri aleviku Aaviku tee 12 kinnistu ja lähiala detailplaneering on kehtestatud Rae Vallavalitsuse 27.01.2015 korraldusega nr 97. Projekteamistimistingimuste andmise eesmärgiks on üle viie aasta vanuse detailplaneeringu tingimuste täpsustamine sellisel, et vahepealsel ajal on muutunud olemasolev olukord ja hoonestusvajadused, mis ei võimalda detailplaneeringut esialgsel kujul ellu viia. Aaviku tee 12 ja 12a kinnistute detailplaneeringute põhijoonise krundipositsioonidele 1 ja 2 osas täpsustatakse detailplaneeringus seadud arhitektuurilisi, ehituslikke ja kujunduslikke tingimusi; hoonestusalasid, sealhulgas Aaviku tee 12 kinnistu osas täpsustatakse detailplaneeringuga määratud hoonestusala läbi selle kuni 8,9 % se suurendamise ja kuni 5 % se nihutamise ning Aaviku tee 12a kinnistu osas detailplaneeringuga määratud hoonestusala läbi selle kuni 4,5 % se suurendamise.

Avatud menetluses Järveküla küla ja Kurna küla Katku-Uuesalu kinnistute piirkonna detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks projekteamistimistingimuste andmise eelnõu avalik väljapanek toimub 30.10.–08.11.2020 Rae Vallavalitsuse fuajees ja Rae valla kodulehel. Projekteamistimistingimuste andmise eelnõud puudutavad vastuväide- ja ettepanekute esitamise tähtaeg on 08.11.2020.

Järveküla küla ja Kurna küla Katku-Uuesalu kinnistute piirkonna detailplaneering on kehtestatud Rae Vallavolikogu 21.03.2006 otsusega nr 98. Projekteamistimistingimuste andmise eesmärgiks on üle 14 aasta vanuse detailplaneeringu tingimuste täpsustamine sellisel, et vahepealsel ajal on ilmnunud uusi asjaolusid, mis ei võimalda detailplaneeringut esialgsel kujul ellu viia. Projekteamistimistingimuste täpsustatakse detailplaneeringu insenerivõrkudega põhijoonise krundipositsiooni 1 osas ette nähtud hoonestusala tingimust, sealhulgas hoonestusala suurendamist kuni 8 % ulatuses esialgselt lahendusest.

Detailplaneeringute koostamise algatamised

• Assaku aleviku Järve põik 8 kinnistu ja lähiala detailplaneering.

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 06.10.2020 korraldusega nr 1325. Planeeritav ala asub Assaku aleviku keskosas, Järve põik ääres, olemasolevate elamute piirkonnas. Juurdepääsud planeeritavale alale on planeeritud Järve põigult. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,4 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on kinnistud jagada kaheks elamumaa krundiks ning määrata ehitus- ja hoonestustingimused, lahendada juurdepääs kinnistule, liikluskorraldus, tehnovõrkude varustamine ja haljastus.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae valla üldplaneeringuga, mille järgi planeeritava ala juhtotstarbeks on määratud elamumaa juhtotstarve.

• Patika küla Väike tee 10 kinnistu ja lähiala detailplaneering.

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 27.10.2020 korraldusega nr 1418. Planeeritav ala asub Patika külas Nabala tee ja Mäe tee vahelisel alal. Kinnistu asub väljakujunenud ühepereelamute keskkonnas. Planeeringu ala lähedusse jääb Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee ja Patika viadukt. Juurdepääs planeeritavale alale nähakse ette Väike teelt. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,3 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on olemasolevale elamumaa sihtotstarbelisele kinnistule määrata ehitusõigus ja hoonestustingimused, lahendada juurdepääsud, liikluskorraldus ja tehnovõrkude varustamine ning haljastus.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae valla üldplaneeringuga, mille järgi planeeritava ala juhtotstarbeks on määratud elamumaa juhtotstarve.

Detailplaneeringute avalike arutelude tulemused

• Järveküla Kindlusepale kinnistu ja lähiala detailplaneering.

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 27.08.2019 korraldusega nr 1035 ning vastu võetud 16.06.2020 korraldusega nr 828. Planeeritav ala asub Järvekülas, Kindluse, Liiva ja Vana-Järveküla teede vahelisel olemasoleval ning perspektiivsel väikeelamute piirkonnas. Juurdepääs planeeritavale alale nähakse ette olemasolevalt Vibu ja Rohuvälja teelt. Planeeringuala suurus on ligikaudu 3,0 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on jagada olemasolevat maatulundusmaast välja elamumaa, üldkasutatava maa ja neid teenindavad transpordimaad sihtotstarbelise kinnistud, määrata ehitusõigus ja hoonestustingimused, lahendada juurdepääsud, liikluskorraldus ja tehnovõrkude varustamine ning haljastus.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae valla üldplaneeringuga, mille järgi planeeritava ala juhtotstarbeks on määratud perspektiivne elamumaa juhtotstarve.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 13.10.2020. Avalikust arutelust võtsid osa vastuväiteid esitanud isikud. Vastuväiteid esitanud isikud ei kasutanud planeerimiseseaduse § 136 lõikest 5 tulenevat võimalust oma arvamustest loobuda.

Üles jäänud vastuväiteid suunatakse Rahandusministeeriumisse heakskiitmiseks.

• Kurna küla Põlluvälja kinnistu ja lähiala detailplaneering.

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 04.02.2020 korraldusega nr 175 ning vastu võetud 23.07.2020 korraldusega nr 972. Planeeritav ala asub Kurna küla lääneosas, riigiteede nr 11115 Kurna-Tuhala tee ja nr 11 Tallinna ringtee vahelisel alal, perspektiivses äri- ja kaubandushoonete piirkonnas. Juurdepääs planeeritavale alale nähakse ette Kurna-Tuhala teelt. Planeeringuala suurus on ligikaudu 21 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Põlluvälja kinnistust jagada välja kaheks ärimaa, üldkasutatava maa ja transpordimaad sihtotstarbeks krundid ning määrata ehitusõigus ja hoonestustingimused äri-, kaubandus- ja laopindade rajamiseks, lahendada juurdepääsud, liikluskorraldus ja tehnovõrkudega varustamine ning haljastus.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae valla üldplaneeringuga, kus planeeringuala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud ärimaa.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 15.10.2020. Avalikust arutelust võtsid osa vastuväiteid esitanud isikud. Vastuväiteid esitanud isikud ei kasutanud planeerimiseseaduse § 136 lõikest 5 tulenevat võimalust oma arvamustest loobuda. Üles jäänud vastuväiteid suunatakse Rahandusministeeriumisse heakskiitmiseks.

Detailplaneeringu kehtestamine

• Karla küla Atleedi tee 58 ja Atleedi tee 58a katastriüksuste ja lähiala detailplaneering.

Detailplaneering on kehtestatud Rae Vallavalitsuse 13.10.2020 korraldusega nr 1358. Planeeritav ala Karla külas, Atleedi tee ja Vaadi tee ristumise vahelises, olemasolevate väikeelamute piirkonnas. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,14 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on liita katastriüksused üheks elamumaa krundiks, lahendada ehitusõigus, hoonestustingimused, juurdepääsud, tehnovõrgud ja haljastus. Atleedi tee 58a katastriüksusele on 10.10.2006 Rae Vallavolikogu otsusega nr 178 kehtestatud Karla küla Aaviku kinnistu detailplaneering, mida muudetakse positsiooni 18 osas.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae valla üldplaneeringuga, mille järgi planeeritava ala juhtotstarbeks on määratud elamumaa.

Täiendavalt on üld- ja detailplaneeringutega seotud materjalidega võimalik tutvuda <http://map.rae.ee>.

